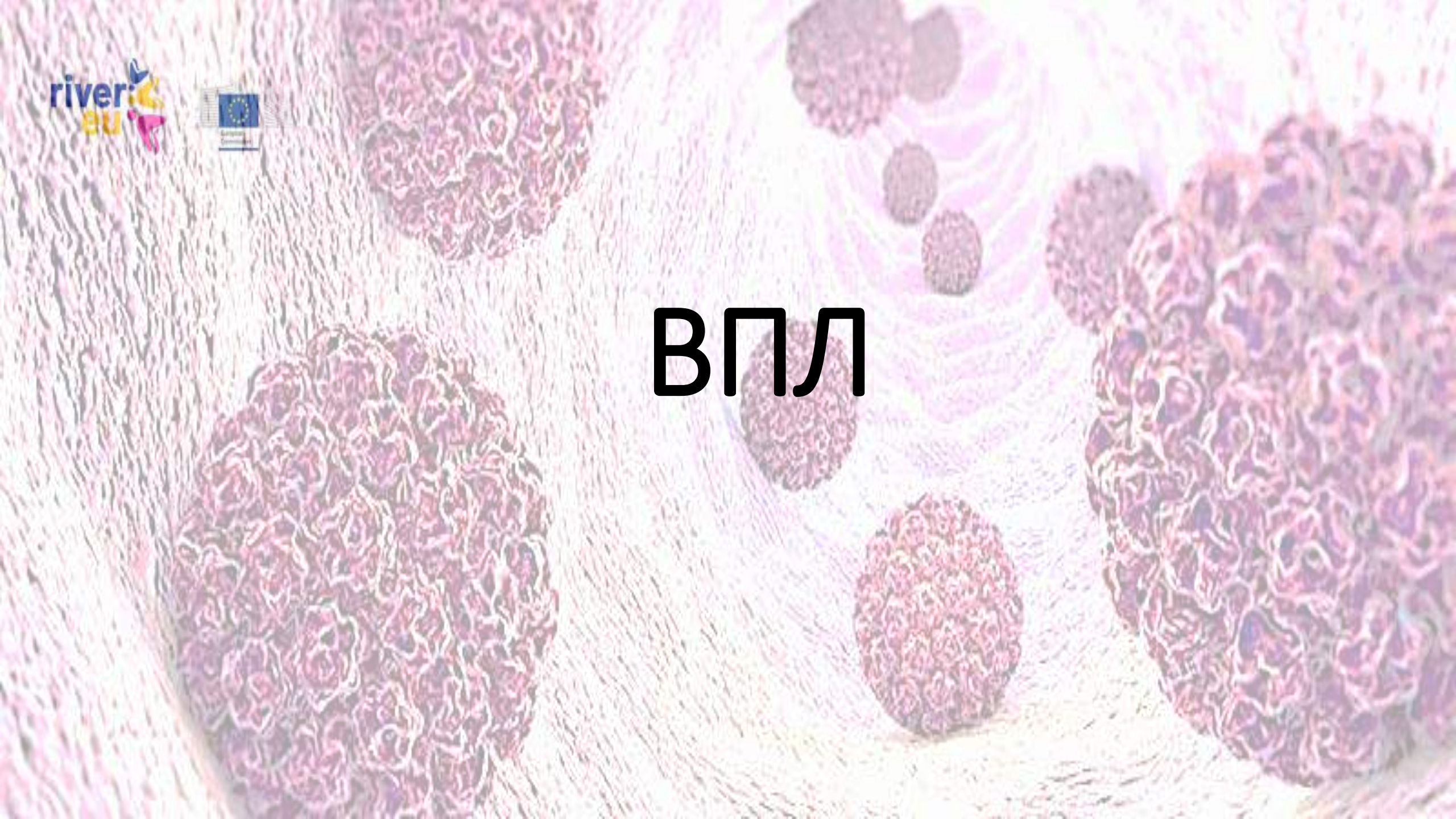
ВПЛ

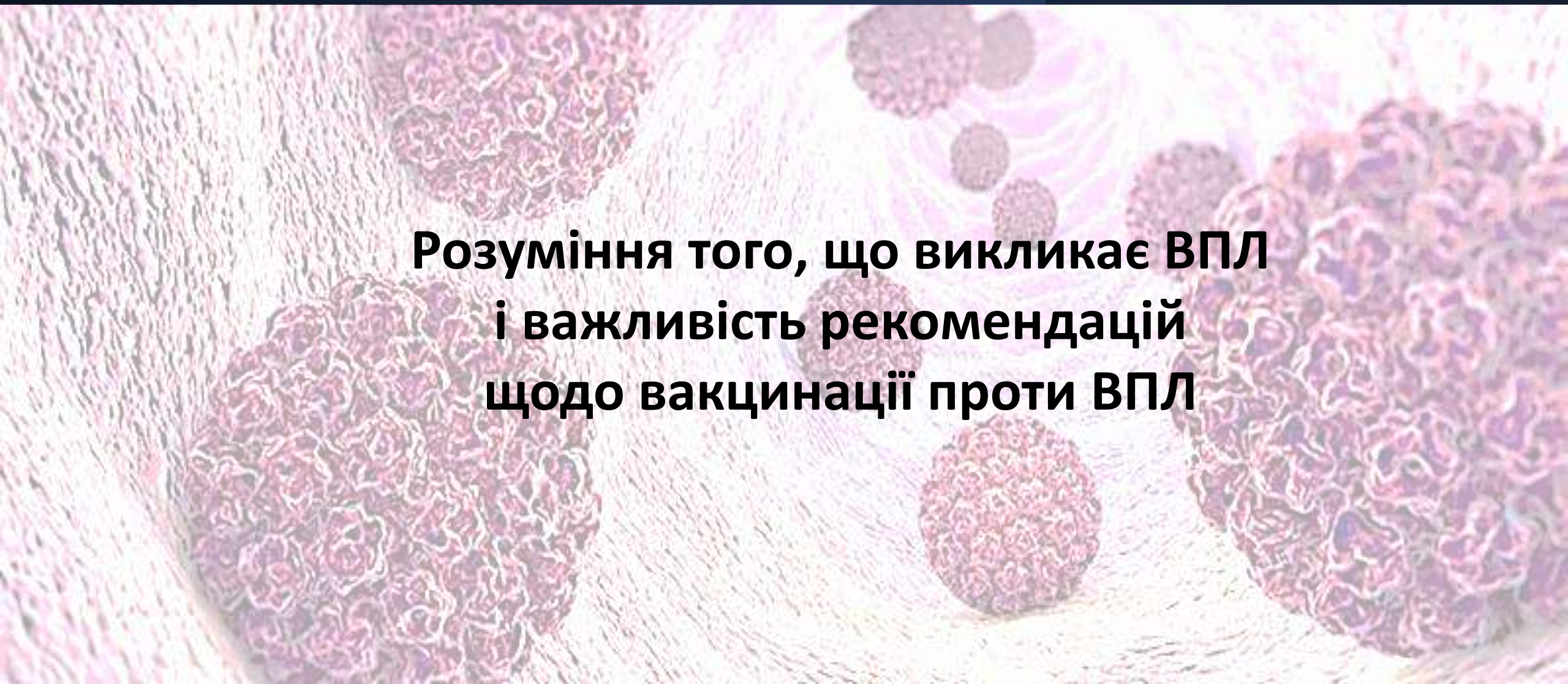

Розуміння того, що викликає ВПЛ і важливість рекомендацій щодо вакцинації проти ВПЛ

https://river-eu.org/

ВТРУЧАННЯ НАВЧАЛЬНИЙ

ХТО?

ДЕ?

ЯК?

ПРОМОТОРИ ЗДОРОВ'Я*

МАТЕРІ ДІТЕЙ ДО 14 РОКІВ

ШКОЛИ
- Роздача листівок батькам та дітям

Мед Установа
- медичний візит
- інші щеплення

МЕДІА
- ТВ, радіо
- Інтернет
- Медіа спільноти

НАВЧАННЯ ЗДОРОВ'Ю

Лікарі:
- Українські
- Польські

Медсестри з України та Польщі

Студенти-медики з України

Учасники місцевої української громади

Дівчата Хлопці

Навчання.

Промоторов здоров'я
- Онлайн
- Конференції

В. Батьків
- Щоденники електронні
- Листівки, брошури,
- Медіа спільноти

Покращення інформованості

Збільшення свідомості

Збільшення щеплень

*членів територіальної громади

Мета навчання

- **Підкреслення важливості вакцинації проти ВПЛ у профілактиці раку та доцільність вакцинації у віці 11 або 12 років**
- **Надання знань про всі показання до вакцинації проти ВПЛ у дівчаток та хлопчиків**
- **Надання батькам корисної та переконливої інформації про вакцину проти ВПЛ, яка допоможе їм прийняти рішення щодо вакцинації**

Zakażenia ludzkim wirusem brodawczaka HPV. Choroby zakaźne i pasożytnicze (red.) R. Flisiak, tom III. Czelej Lublin 2020.

Що означає ВПЛ?

Вірус ВПЛ (Human Papillomavirus) то вірус папіломи людини

Визначають **більше 150 типів ВПЛ**, при цьому

- **низький ризик,** що викликає **незлоякісні зміни** : 6, 11, 40, 42-44, 54, 61, 72, 82
- з **високим канцерогенним потенціалом** : 16,18, 31,33, 35, 39, 45,51, 52, 58, 59, 66, 68

HPV (wirus brodawczaka ludzkiego) – objawy, leczenie, badania i rokowania | Choroby zakaźne - mp.pl

Високоонкогенні штами ВПЛ, т.зв **високий ризик викликати рак**

Такі захворювання:

- рак шийки матки
- анальний рак
- рак піхви
- рак вульви
- рак статевого члена
- рак голови та шиї: гортані, глотки

Типи **16,18,31,45** викликають рак шийки матки

Zakażenia ludzkim wirusem brodawczaka HPV. Choroby zakaźne i pasożytnicze (red.) R. Flisiak, tom III. Czelej Lublin 2020.

Способи передачі віруса ВПЛ

Зараження найчастіше відбувається під час

- статевий акт - вагінальний, анальний або оральний,
- через прямий контакт зі слиною або кров'ю інфікованої людини,
- вертикально – під час пологів

Інфікування також може статися під час

- відвідування перукаря,
- відвідування косметолога,
- в басейні,
- в тату-студії,
- в сауні

Способи передачі віруса ВПЛ

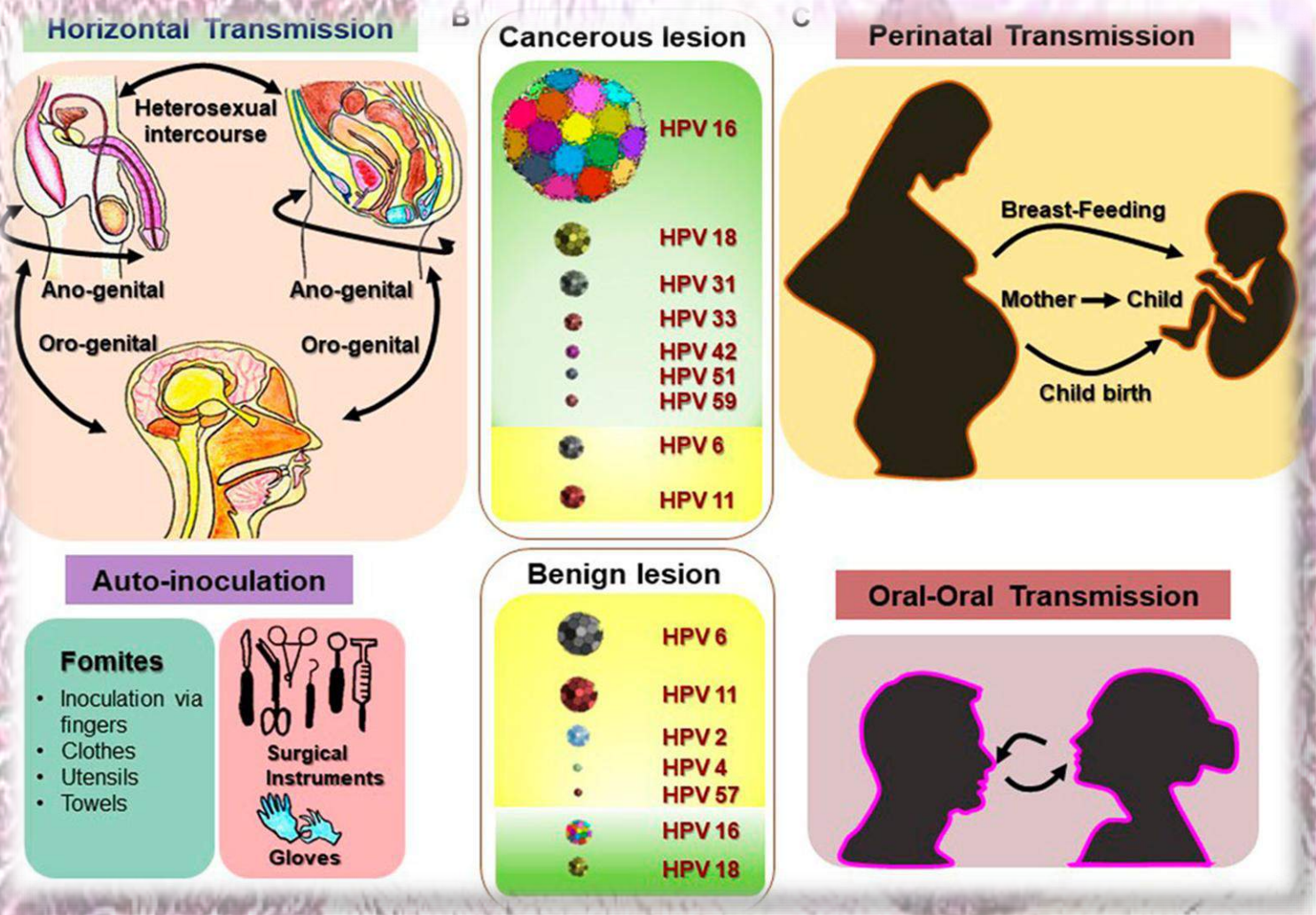

Pagliusi SR, Aguardo MT. Efficacy and other milestones for HPV vaccine introduction. Vaccine 2004;23:569-578.

Перебіг інфекції ВПЛ високого ризику та потенційний шлях до раку шийки матки

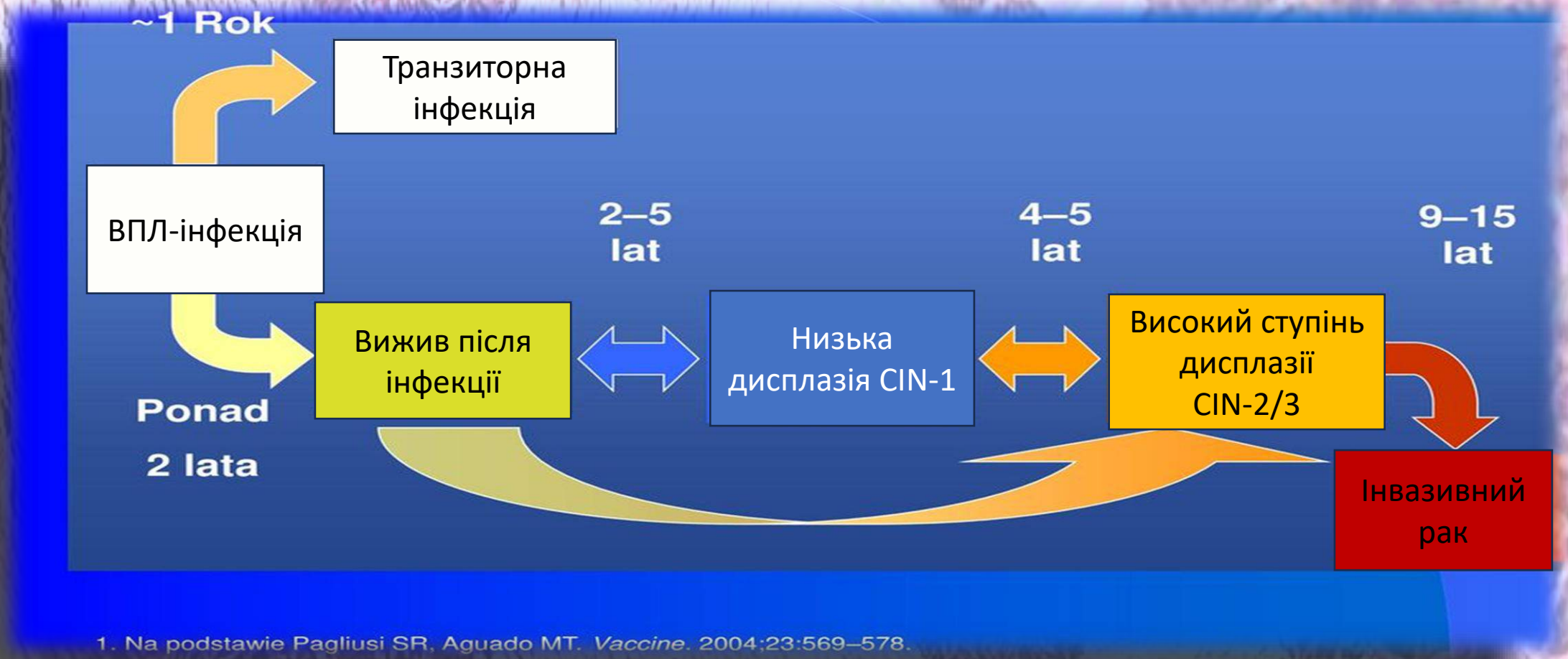

Sabatini, M.E., Chiocca, S. Human papillomavirus as a driver of head and neck cancers. *Br J Cancer* **122**, 306–314 (2020).

Неонкогенні штами вірусу (з низьким онкогенним потенціалом) викликають легкі папіломатозні ураження слизових оболонок і шкіри.

- генітальні бородавки (так звані кондиломи)
- рецидивуючий папіломатоз гортані

Рак шийки матки

Здорова матка

рак шийки матки

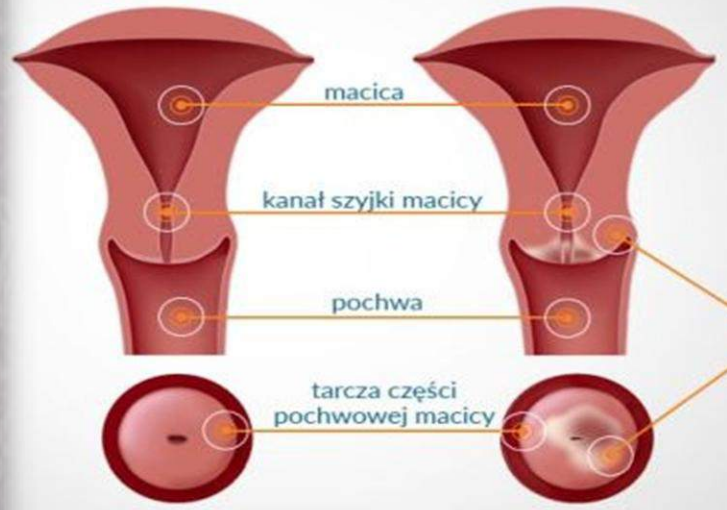

рак шийки матки

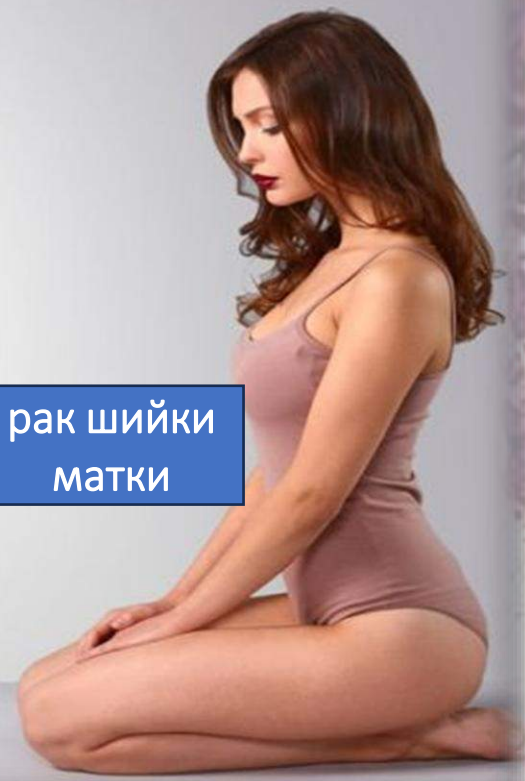

ЗАХИСТІТЬ СЕБЕ

1. American Cancer Society.

2. WHO, Cervical Cancer, https://www.who.int/news-room/fact-sheets/ detail/cervical-cancer

3. Blecharz P. Rak szyjki macicy: przyczyny, objawy, leczenie i szczepienie.

Фактори ризику раку шийки матки

- **куріння (збільшує ризик в 2 рази)**
- **інфекції репродуктивних органів (хламідіоз, гонорея, вірус герпесу, цитомегаловірус)**
- **багатоплідні вагітності та пологи (більше 5)**
- **тривалий прийом контрацептивів**
- **сімейна історія раку шийки матки[1]**

Це так звані непрямі фактори ризику

• ранній початок статевого життя,
•велика кількість сексуальних партнерів,
•партнери, які мають статеві контакти з багатьма людьми,
•самі інфіковані ВПЛ,
•раніше виявлені відхилення при цитологічному дослідженні[2]

У більшості випадків ВПЛ-інфекція проходить сама по собі, але кожна жінка ризикує, що ВПЛ-інфекція переросте в хронічну інфекцію, що призведе до передракових змін і, як наслідок, до раку шийки матки.[3].

Ukraine: Human Papillomavirus and Related Diseases, Summary Report 2023 https://hpvcentre.net/statistics/reports/UKR.pdf

Таблиця – Захворюваність на рак шийки матки в Україні (2020 рік)

Показник	Україна	Східна Європа	Світ
Щорічна кількість нових випадків раку	4,756	32,348	604,127
Нові випадки раку [ДІ 95%]	[4,387-5,156]	[31,584-33,131]	[582,031-627,062]
Загальний рівень захворюваності	20.3	20.8	15.6
Стандартизований за віком рівень захворюваності	14.3	14.5	13.3
Сукупний ризик (%) у віці 75 років	1.38	1.42	1.39

Ukraine: Human Papillomavirus and Related Diseases, Summary Report 2023 https://hpvcentre.net/statistics/reports/UKR.pdf

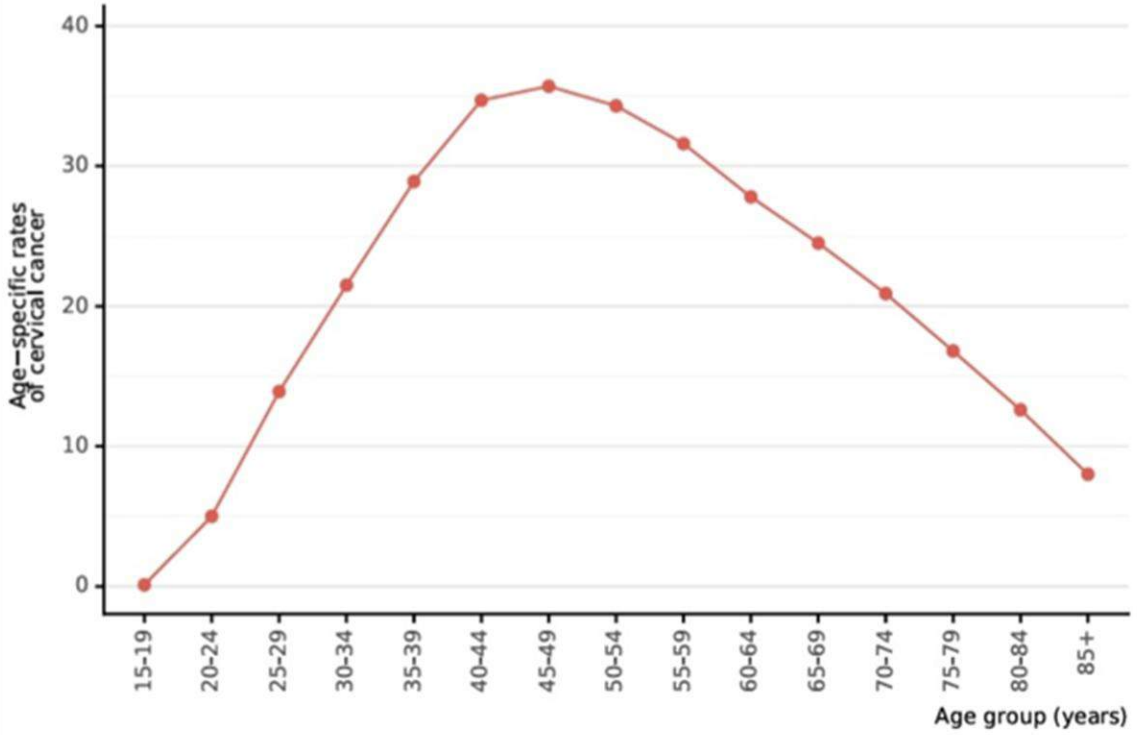

Рисунок – Вікові показники захворюваності на рак шийки матки в Україні (2020 рік)

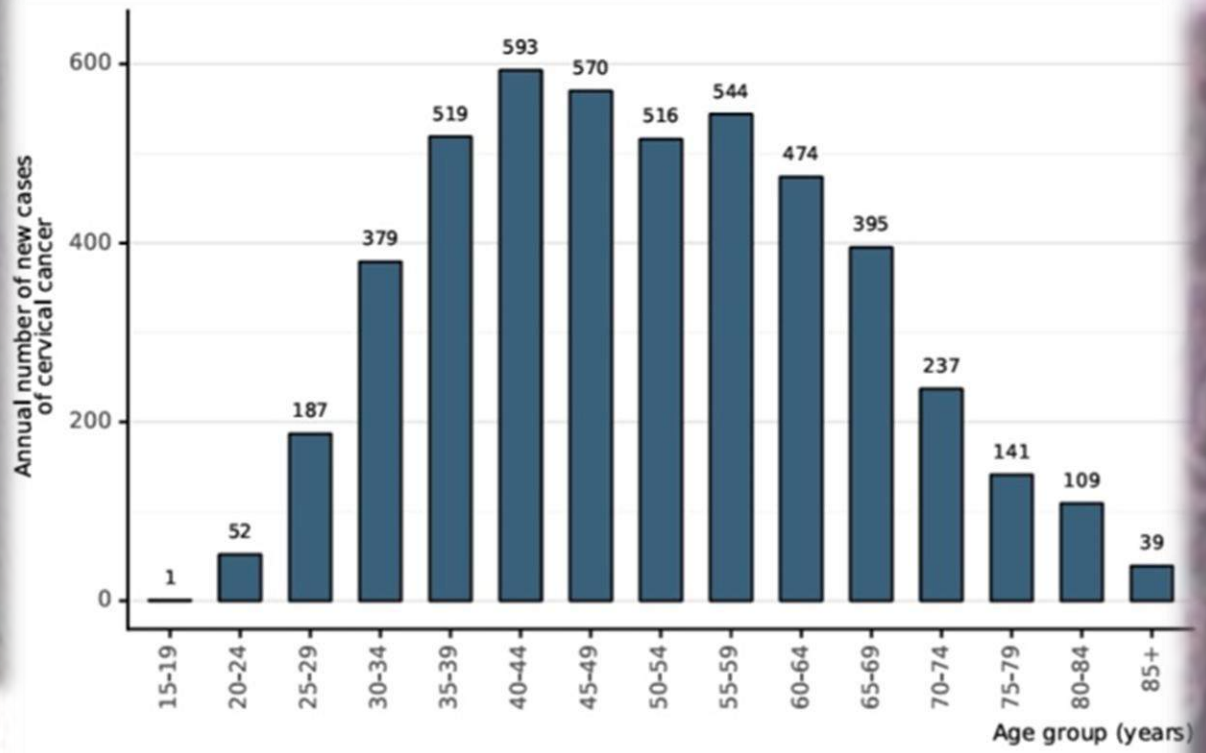

Рисунок – Щорічна кількість нових випадків раку шийки матки в Україні (2020 рік)

Ukraine: Human Papillomavirus and Related Diseases, Summary Report 2023 https://hpvcentre.net/statistics/reports/UKR.pdf

Таблиця – Стандартизовані за віком показники захворюваності на рак шийки матки в Україні за гістологічним типом та канцер-реєстром

Канцер-реєстр	Період	Плоско-клітинний	Аденокар-цинома	Інші	Недиферен-ційований
Національний	2008-2012	12.5	1.5	0.2	0.7

СМЕРТНІСТЬ ВІД РАКУ ШИЙКИ МАТКИ В УКРАЇНІ

Щорічно в Україні діагностується близько 2089 випадків смерті від раку шийки матки (за оцінками на 2020 рік).

Рак шийки матки посідає сьоме місце серед причин смертності від раку серед жінок в Україні.

Рак шийки матки займає 1-е місце серед причин смертності від раку серед жінок у віці від 15 до 44 років в Україні.

Ukraine: Human Papillomavirus and Related Diseases, Summary Report 2023 https://hpvcentre.net/statistics/reports/UKR.pdf

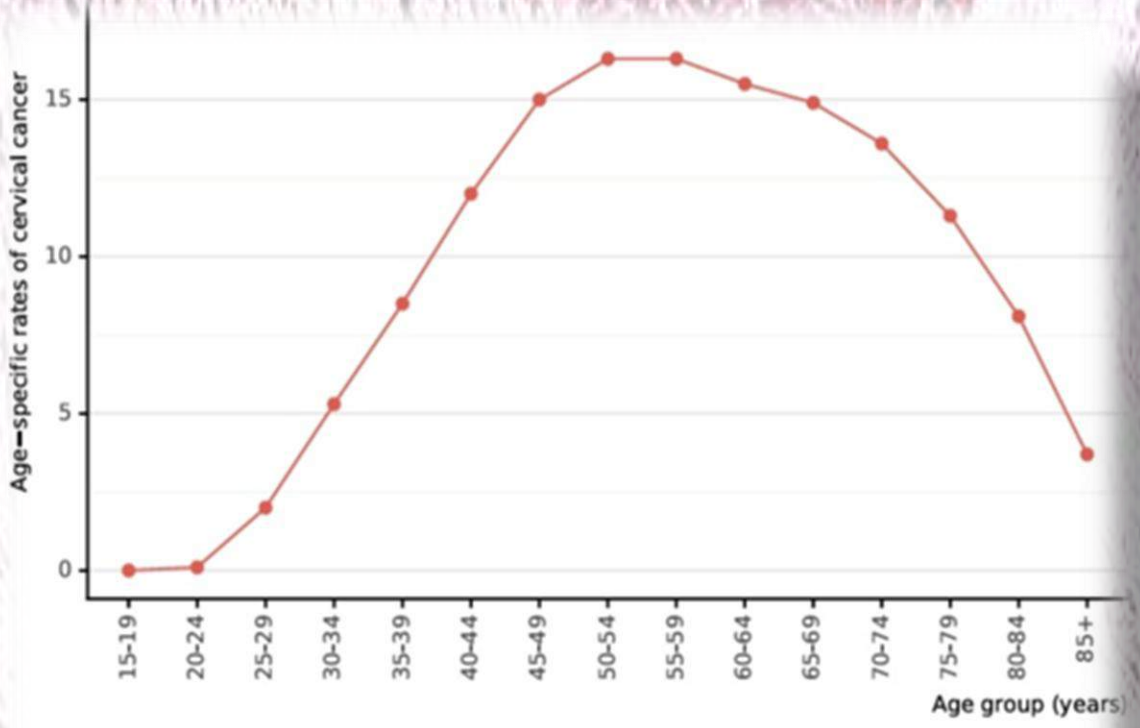

Рисунок. Вікові показники смертності від раку шийки матки в Україні (розрахунки на 2020 рік)

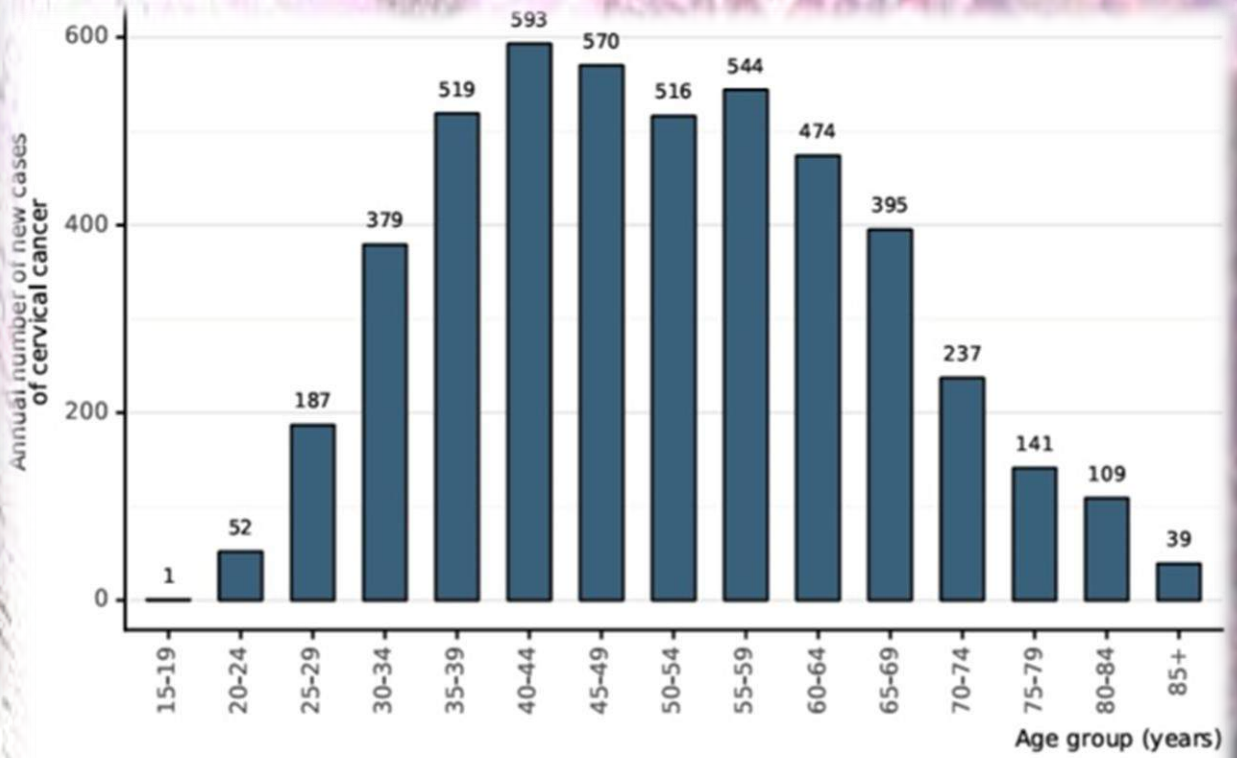

Рисунок – Річна кількість смертей від раку шийки матки в Україні (розрахунки на 2020 рік)

Ukraine: Human Papillomavirus and Related Diseases, Summary Report 2023 https://hpvcentre.net/statistics/reports/UKR.pdf

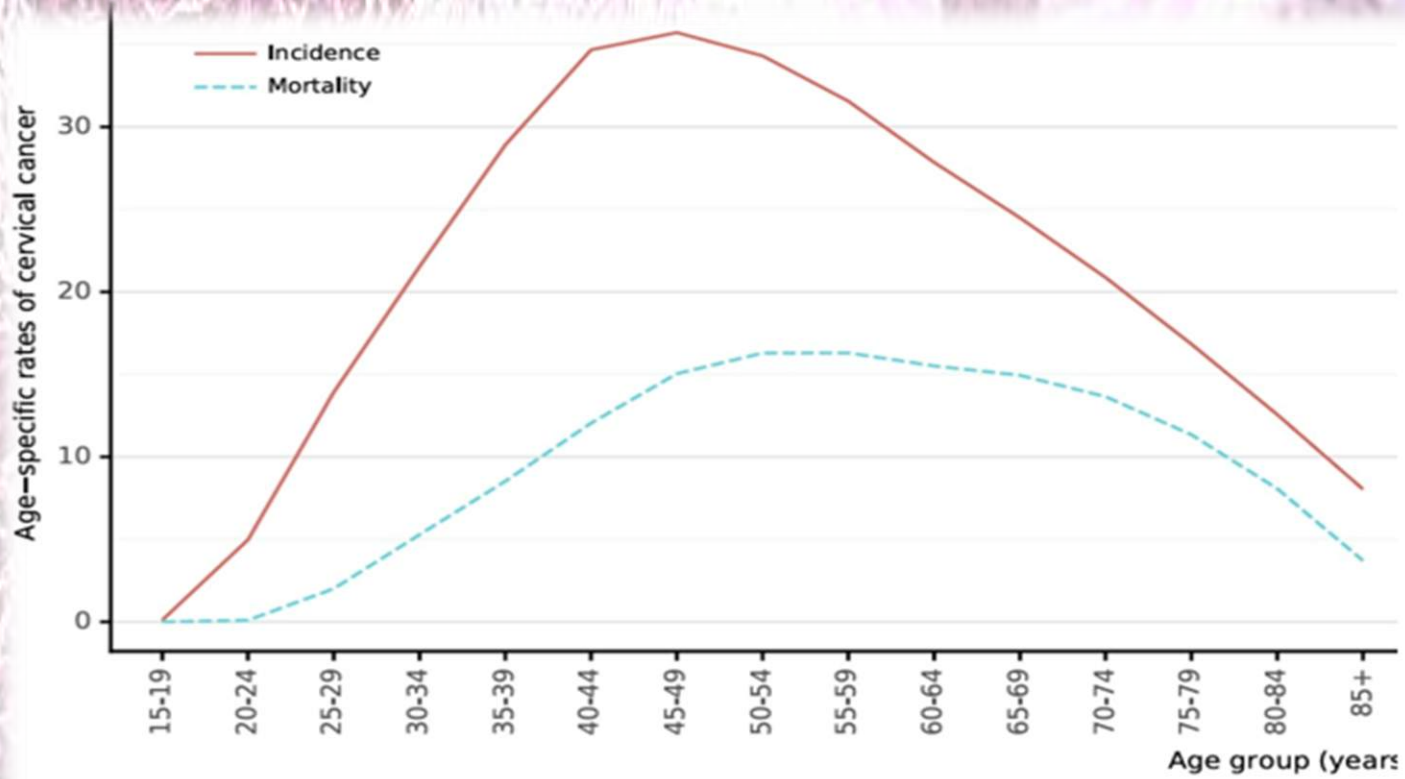

Рисунок – Порівняння вікових показників захворюваності та смертності від раку шийки матки в Україні (розрахунки на 2020 рік)

1. Szczepienia info Co to jest HPV? https://szczepienia.pzh.gov.pl/szczepionki/hpv/?strona=2*co-to-jest-hpv

2. **European Centre for Disease Prevention and Control: Guidance on HPV vaccination in EU countries: focus on boys, people living with HIV and 9.valent HPV vaccine introduction, 2020. Stockholm, ECDC, 2020.**

ВПЛ у чоловіків

- ВПЛ може викликати рак заднього проходу, пеніса, рота, язика або горла у чоловіків[1,2]

- Зараз у Польщі щорічно реєструється понад 11 000 випадків раку ротової порожнини, язика чи горла, **і ця кількість зростає**;

- **4 з 10 видів раку, пов'язаних з ВПЛ, зустрічаються у чоловіків**

2-валентна вакцина Cervarix
доступна з **відшкодуванням 50% для дорослих**

https://szczepienia.pzh.gov.pl/

Вакцина проти ВПЛ у польській програмі захисних щеплень

- Універсальна безкоштовна програма вакцинації проти ВПЛ охоплює **щеплення дівчаток і хлопчиків віком 12 і 13 років**. Щеплення проводять пункти, які зареєструвалися на програму, і це не обов'язково заклад первинної ланки, до якого належить дитина.

Рецепт виписувати не потрібно, тип вакцини (2-валентна або 9-валентна) можуть вибрати батьки.

- **Діти віком від 9 до 18 років,** які через свій вік не відповідають вимогам універсальної безкоштовної програми вакцинації проти ВПЛ, можуть скористатися **безкоштовною двовалентною вакциною Церварикс**, яку можна придбати в аптеках за плату. ***У цьому випадку потрібен рецепт, виданий лікарем, на безоплатну вакцину*** в рамках аптечного відшкодування. Забираємо вакцину в аптеці. Кваліфікація на щеплення та щеплення відбувається в амбулаторії первинної ланки.

Ukraine: Human Papillomavirus and Related Diseases, Summary Report 2023
https://hpvcentre.net/statistics/reports/UKR.pdf

Національна програма імунізації проти ВПЛ в Україні

	Жінки	Чоловіки
Програма вакцинації проти ВПЛ	Не доступна/не представла	Не доступна/не представлена
Рік впровадження	-	-
Рік оцінки охоплення вакцинацією проти ВПЛ	-	-
Охоплення ВПЛ – перша доза (%)	-	-
Охоплення ВПЛ – друга доза (%)	-	-

https://szczepienia.pzh.gov.pl/wp-content/uploads

УКРАЇНА

ПОЛЬЩА

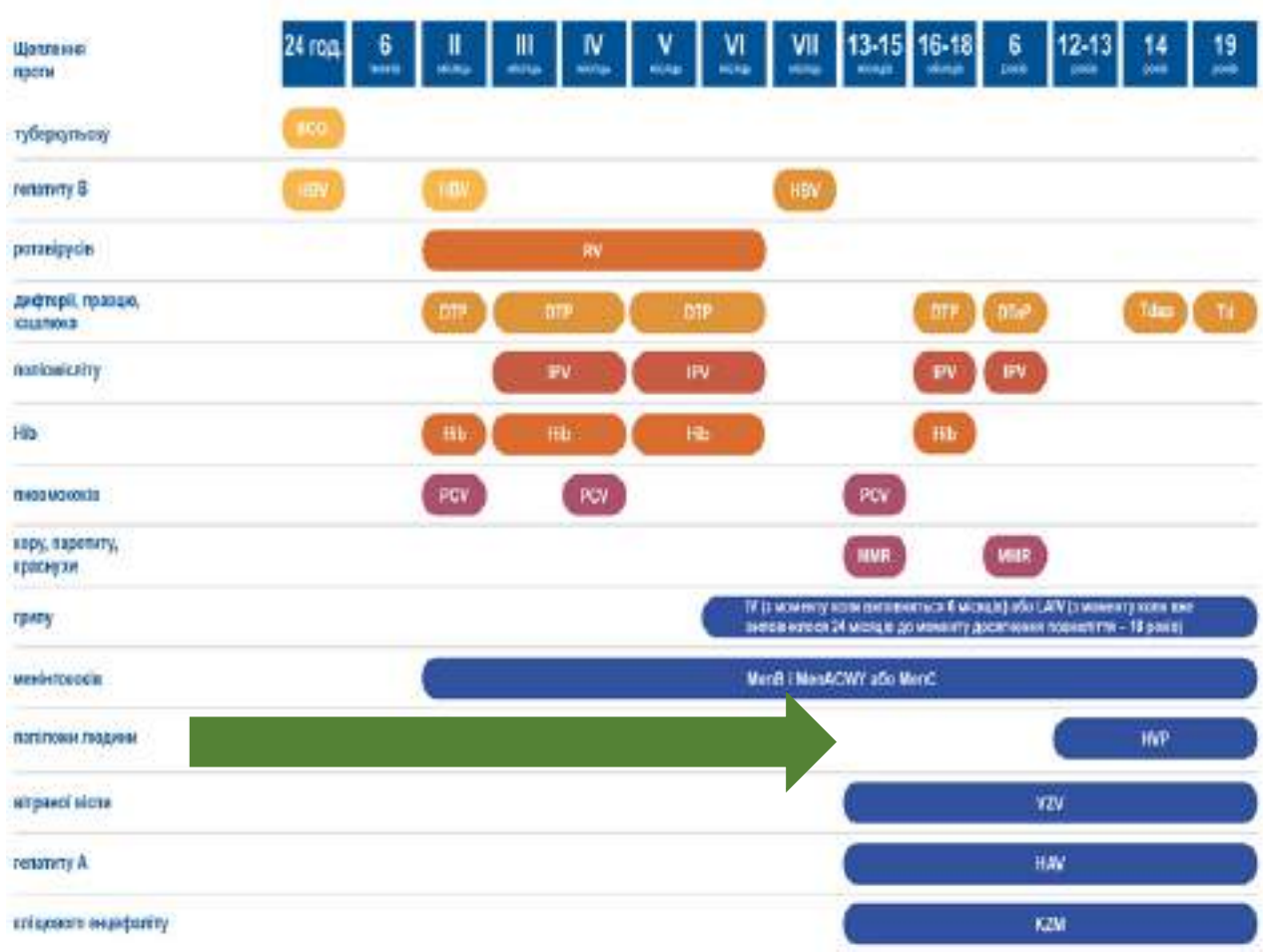

https://szczepienia.pzh.gov.pl/

У Польщі зареєстровано та доступно дві вакцини проти ВПЛ

1. **Вакцина: CERVARIX**

Вакцина проти ВПЛ, рекомбінантна, адсорбована,
Антиген: білок L1 HPV **typ 16 і 18**
GlaxoSmithKline Biologicals S.A., **Велика Британія**

2. **Вакцина : Gardasil9**

Вакцина проти ВПЛ, рекомбінантна, адсорбована,
Антиген: білок L1 HPV **typ 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 і 58**
MSD Vaccins, **Франція**

https://szczepienia.pzh.gov.pl/

Хто має право на безкоштовну вакцинацію проти ВПЛ?

→ **Дівчата та хлопчики 12 та 13 років** (від 11 до 14 років)

Чи обов’язкова вакцинація проти ВПЛ для дівчаток і хлопчиків 12-13 років?

→ Вакцинація проти ВПЛ, яка проводиться в рамках універсальної програми вакцинації проти ВПЛ, є **рекомендованою (необов’язковою) безкоштовною вакцинацією**.

HPV. https://vaccination-info.europa.eu/en/disease-factsheets/human-papillomavirus-hpv

Рекомендований вік для вакцинації проти ВПЛ

Ми не чекаємо, поки з'явиться якась клініка, щоб застосувати будь-яку іншу стандартно рекомендовану вакцину, ТОБТО …

- Вакцинація є найбільш ефективною (>90%) **до зараження ВПЛ, ТОБТО перед початком статевого життя**

- Вакцина вводиться дітям 9-12 років

- викликає найсильнішу імунну відповідь
- має найбільшу ефективність у формуванні тривалого імунітету

https://youtu.be/VKGYoSgCt0g

Czy przeciw HPV powinniśmy szczepić mężczyzn? – https://szczepienia.pzh.gov.pl
WHO, Questions and answers about HPV, January 2020

Чи робити щеплення хлопчикам?

Хлопчики також повинні отримати вакцину проти ВПЛ у віці 11 або 12 років

Вакцинація хлопчиків також опосередковано захищає жінок, які таким чином уникають інфікування ВПЛ[1]

З цієї причини багато країн, в т.ч Австралія, Німеччина, Італія, Норвегія та Великобританія пропонують універсальні вакцини проти ВПЛ для хлопчиків[2]

https://szczepienia.pzh.gov.pl/szczepionki/hpv/

Переконливі аргументи на користь вакцинації проти ВПЛ

Ефекти захисту від інфекції, пов’язані з ризиком розвитку раку шийки матки, горла, заднього проходу чи пеніса, віддалені в часі від вакцинації, АЛЕ

**Батьки повинні знати, що даючи згоду на вакцинацію своїх дітей,
це дає їм шанс уникнути захворювання, яке загрожує їхньому здоров'ю чи навіть життю в майбутньому.**

Таку можливість не можна втрачати!

**Вакцини проти ВПЛ безпечні та добре переносяться дівчатами та хлопчиками.
Кілька сотень мільйонів доз вакцин проти ВПЛ
було введено у всьому світі протягом 15 років.**

CDC. Vaccine safety. https://www.cdc.gov/vaccinesafety/vaccines/hpv-vaccine.html

Чи безпечні щеплення проти ВПЛ?

Вакцини проти ВПЛ є «неживими» — вони не містять живих вірусів, а лише деякі їх антигени — білки, які **не можуть викликати захворювання щепленої людини**, але достатні для індукції імунітету до ВПЛ; **вони не можуть заразити людей.**

Вакцини проти ВПЛ мають профіль безпеки, підтверджений понад 160 науковими дослідженнями, і добре переносяться.

Найбільш поширеними побічними ефектами є:

- **біль у місці ін'єкції,почервоніння,**
- **набряк,**
- **втома,**
- **головний біль,**
- **легка лихоманка,**
- **непритомність відразу після отримання вакцини[1]**

Bednarczyk R.A., Davis R., Ault K. i wsp.: Sexual activity-related outcomes after HPV vaccination of 11- to 12-year-olds. Pediatrics, 2012; 130 (5): 798–805

Про це свідчать результати досліджень, проведених у країнах, де молодших підлітків зазвичай вакцинують проти ВПЛ

Факт вакцинації не змінює статеву поведінку молодих людей, у тому числі час статевого життя

Вакцинація не сприймається молоддю, як згода на початок статевого життя

Ефективність вакцини

Країни з високим рівнем вакцинації дівчат і молодих жінок мають найкращі результати щодо зниження захворюваності на ВПЛ та супутніх захворювань[1]

Англія – протягом 8 років після введення вакцини проти ВПЛ (де вакциновано 90% дівчат з цільової групи) **кількість інфекцій,** що викликають рак шийки матки**, зменшилася на 86%** серед жінок **16-21 років**[2]

Австралія– після запровадження щеплень, між 2005-2015 роками, рівень інфікування ВПЛ серед жінок у віці 18-24 років **знизився з 22,7% до 1,1%**[2,3]. **Також спостерігалося зменшення випадків на 70% аномалії шийки матки високого ступеня у жінок віком < 20 років і зниження на 50%** у жінок 20-24 років[3]

Шотландія – дослідження, опубліковане в березні 2019 року, показує **зменшення кількості уражень на 89%** CIN+3 у молодих вакцинованих жінок віком 24-25 років, порівняно з нещепленими жінками віком 31 років[2]

1. Szczepienia info Co to jest HPV? https://szczepienia.pzh.gov.pl/szczepionki/hpv/?strona=2*co-to-jest-hpv
2. Czy przeciw HPV powinniśmy szczepić mężczyzn? - https://szczepienia.pzh.gov.pl
3. WHO, Questions and answers about Human Papilloma Virus (HPV), January 2020

https://szczepienia.pzh.gov.pl/wp-content/uploads/2022/12/10.-Przewodnik-dla-rodzicow-i-lekarzy.-Jak-rozmawiac-z-nastolatkami-o-sz...OK-osatteczny.pdf

Як поговорити з дитиною про вакцинацію проти ВПЛ

- Уявіть ситуацію вакцинації вашої дитини та розкажіть їй про це

Це дуже важливо для його почуття безпеки

- Прислухайтеся до його проблем і не засуджуйте

- Хваліть дитину після щеплення

Завдяки цьому ви посилите в ньому позитивні емоції і зробите його менш стресовим під час наступного щеплення

У випадку з підлітковими щепленнями

- розмова,
- уважність,
- слухання
- чесність у викладі фактів

Дякую за увагу